

Rozділ 2. Інноваційні процеси в освіті

Małgorzata Wolska-Długosz

Dr., Instytut Pedagogiki i Psychologii (WPiA, UJK Kielce)

Bezrobocie młodzieży na rynku pracy

Rynek pracy w dzisiejszych czasach staje się bardziej wymagający i bezwzględny. Coraz więcej ludzi nie jest w stanie spełnić jego oczekiwań, stąd też społeczeństwo polskie boryka się ze stale rosnącym bezrobociem. Szczególną grupą na rynku pracy jest młodzież, która dopiero wkracza w życie zawodowe. Problem bezrobocia wśród ludzi młodych nie ominie również województwa świętokrzyskiego, gdzie w urzędach pracy zarejestrowanych jest ponad 20 % osób do 25 roku życia. Bezrobocie wśród tej grupy wiekowej uwarunkowane jest przede wszystkim miejscem zamieszkania i płcią. Statystyki wojewódzkiego urzędu pracy w Kielcach zwracają również uwagę na tzw. «Odrzyw» i «napryw» młodych bezrobotnych oraz czas w jakim pozostają oni bez zatrudnienia.

Słowa kluczowe: młodzież, bezrobocie, rynek, praca.

W dzisiejszych czasach jednym z najpoważniejszych problemów społeczeństwa polskiego jest wszechobecne bezrobocie. Może ono dotyczyć każdego, bez względu na wiek, doświadczenie czy posiadane wykształcenie. Rynek pracy staje się coraz bardziej wymagający i bezwzględny. Aby dostosować się do jego wymagań należy spełnić szereg wymogów i oczekiwań. Szczególną grupą na rynku pracy jest młodzież, która dopiero wkracza w życie zawodowe. Ludzie poniżej 25 roku życia z jednej strony jednostkami bardzo poszukiwanymi na rynku pracy, z drugiej jednak strony spotykają się z największymi problemami i trudnościami w podjęciu zatrudnienia. To właśnie oni w dużej mierze stają się osobami bezrobotnymi. Jak pokazują dane z badań przeprowadzonych dzięki Eurobarometrowi Unii Europejskiej w 2009 roku młodzi bezrobotni zarejestrowani w Urzędach Pracy w całej Polsce stanowili 24,4 % wszystkich bezrobotnych [3]. Problem ten dotyczy nie tylko Polski ale całej Unii Europejskiej.

Analizując sytuację ludzi młodych na rynku pracy można zauważyć, iż młodzież opuszczająca szkołę jest wyposażona w pewien zasób wiedzy teoretycznej, która jednak w zetknięciu z rynkiem pracy bardzo często okazuje się niewystarczająca do znalezienia zatrudnienia. I nie chodzi tylko o szkoły gimnazjalne ponadpodstawowe o profilu ogólnym czy zawodowym, ale również o kształcenie na wyższym poziomie. Stąd wciąż w rejestrach urzędów pracy znajdują się osoby o wykształceniu policealnym i wyższym [3].

Obecnie rynek pracy jest bardzo niestabilny i pełen dynamicznie zachodzących zmian. Zapotrzebowania na pracowników w konkretnych zawodach zmieniają się diametralnie w krótkim czasie. Trudno przewidzieć zatem jakich umiejętności zawodowych będą poszukiwali pracodawcy. Z tego powodu pracownik musi być elastyczny oraz przygotowany na konieczność nawet kilkukrotnego przekwalifikowania. Oprócz odpowiednich kwalifikacji potencjalny młody pracownik powinien nabyć szereg kompetencji i umiejętności będących uzupełnieniem zdobytego wykształcenia [9].

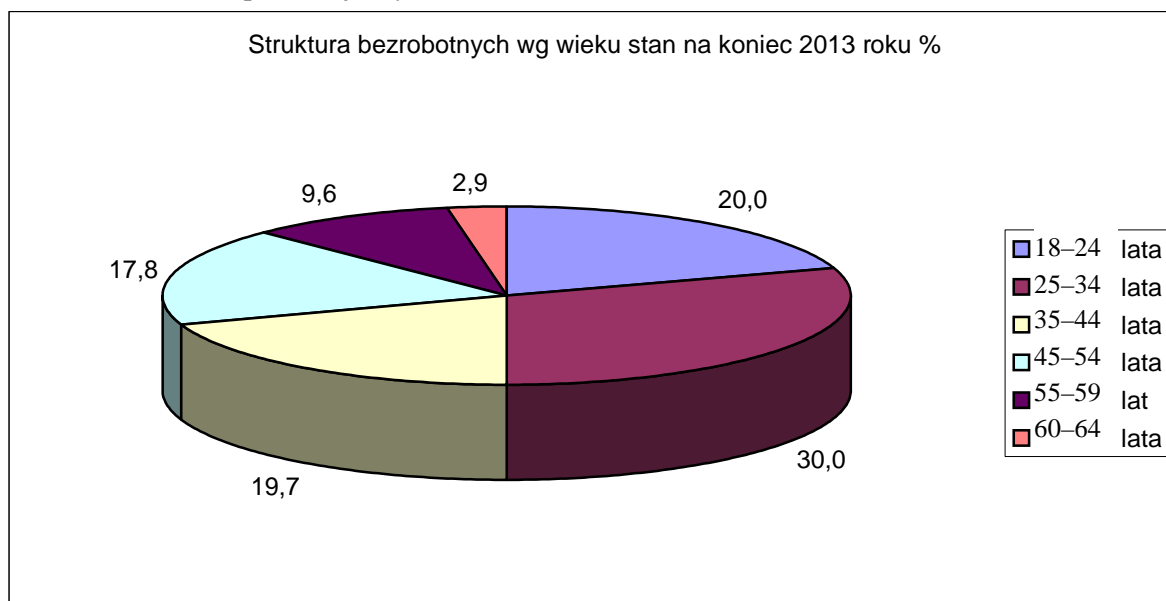
Można zgodzić się przyznać, iż sytuacja młodych ludzi na rynku pracy jest poważna. Urzędy Pracy w całej Polsce borykają się z problemem aktywizacji zawodowej młodzieży bezrobotnej. Podobnie jest w województwie świętokrzyskim, gdzie w III kwartale 2013 roku stopa bezrobocia w grupie wiekowej 15–24 lata wyniosła 25,4 % (w kraju 26,7 %) i była najwyższą spośród wszystkich grup wiekowych: 25–34 lata – 14,8 %, 35–44 lata – 8,2 %, 45–54 lata – 7,8 %, 55 lat i więcej – 5,9 % [7, s. 19].

Z przytoczonych danych wynika, że stopa bezrobocia dla młodzieży pozostawia ponad 2-krotnie wyższą od stopy bezrobocia ogółem, która kształtowała się na poziomie 11,3 % (w kraju 9,8 %). Analizowany wskaźnik w III kwartale 2012 roku wyniósł 29,4 %.

Znajdąc ogólny stan bezrobocia w województwie świętokrzyskim oraz stopę bezrobocia dla młodzieży do 25 roku życia można określić wskaźnik zatrudnienia ludzi, który pokazuje liczbę osób pracujących. Dane wojewódzkiego urzędu pracy w Kielcach pokazują, iż wśród wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych najniższy wskaźnik zatrudnienia był w grupie wiekowej 15–24 lata i wynosił 27,6 %. Młodych ludzi «przebili» jedynie seniorzy powyżej 55 lat, którzy na rynku pracy stanowili jedynie 22,4% wszystkich zatrudnionych.

Sytuacja młodych bezrobotnych zmieniła się nieznacznie pod koniec grudnia 2013 roku. Wtedy w rejestrach powiatowych urzędów pracy pozostawało 18.016 osób do 25 roku życia, co stanowiło 20,0 %

wszystkich bezrobotnych, z czego 49,0 % stanowią niepracujące kobiety [7, s. 19, 20]. Ogólny stan bezrobocia w 2013 roku prezentuje wykres nr 1.

Wykres 1. Struktura bezrobocia wg wieku stan na koniec 2013 roku

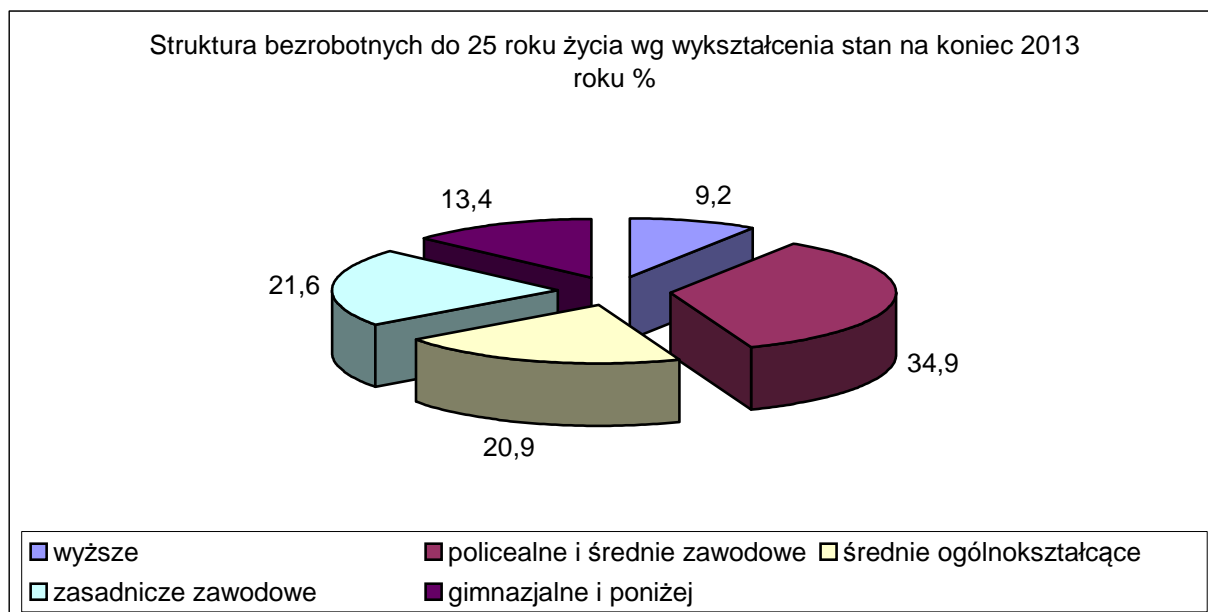
Przedstawione dane prezentują rozkład osób bezrobotnych wg ich wieku. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 25–34 lata oraz młodzież w wieku 18–24 lata. Z drugiej jednak strony to właśnie wśród osób młodych występuje najniższy odsetek długotrwale bezrobotnych. Na koniec 2013 roku bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawały 4,074 osoby w wieku 18–24 lata, tj. 22,6 % ogółu grupy. W pozostałych grupach wiekowych udziały ten kształtowały się od 37,4 % (25–34 lata) do 53,5 % (60–64 lata), przy wskaźniku 38,2 % dla ogółu bezrobotnych. Zmniejszenie udziału długotrwale bezrobocia w porównaniu do 2012 roku odnotowano jedynie w grupach wiekowych: 18–24 latków – o 0,6 pkt. proc. W pozostałych grupach wiekowych nastąpił wzrost odsetka długotrwale bezrobotnych [7, s. 19]. Przybliżone dane prezentuje tabela nr 1.

Tabela 1

Bezrobotni według wieku w latach 2012–2013

Kategorie wiekowe	Liczba bezrobotnych					Wzrost / spadek	
	2012 rok	udział %	2013 rok	udział %	udział % długotrwale bezrobotnych	w liczbach	w %
18-24	18.016	20,8	18.016	20,0	22,6	0	0,0
25-34	26.775	30,9	26.973	30,0	37,4	198	0,7
35-44	16.967	19,6	17.767	19,7	42,4	800	4,7
45-54	15.374	17,7	16.036	17,8	44,9	662	4,3
55-59	7.500	8,6	8.685	9,6	47,1	1.185	15,8
60-64 lata	2.076	2,4	2.647	2,9	53,5	571	27,5
Ogółem	86.708	100,0	90.124	100,0	38,2	3.416	3,9

W populacji bezrobotnej młodzieży najwięcej osób legitymowało się wykształceniem średnim, tj. policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym, a najmniej posiadało wykształcenie wyższe. Stosunkowo niewielki odsetek stanowią również osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Niewątpliwie oznacza to, iż na rynku pracy poszukiwani są dobrze wykształceni specjaliści oraz technicy konkretnych zawodów [7].

Wykres 2. Struktura bezrobotnych do 25 roku życia wg wykształcenia stan na koniec 2013 roku

Sytuacja polskiej młodzieży na rynku pracy na przestrzeni lat ulegała zmianom, jednak były to zmiany niewielkie. A ogólny udział młodych w gronie osób bezrobotnych był wysoki. Poziom bezrobocia wśród osób młodych oraz tendencje zmian w tym zakresie obrazuje tabela nr 2. [7].

Tabela 2

Bezrobotna młodzież w województwie łódzkim

Lata	Bezrobotni ogółem	w tym w wieku 18-24 lata	Udział % młodzieży wśród bezrobotnych ogółem	
			województwo	kraj
1999	107.472	33.282	31,0	31,0
2000	118.469	35.620	30,1	30,5
2001	131.129	39.006	29,7	29,5
2002	131.266	37.057	28,2	27,8
2003	126.538	33.805	26,7	26,0
2004	126.322	32.125	25,4	24,3
2005	117.754	28.161	23,9	22,6
2006	99.406	21.567	21,7	20,6
2007	83.339	16.453	19,7	19,0
2008	77.716	16.234	20,9	20,7
2009	83.819	18.384	21,9	22,5
2010	82.141	18.280	22,3	21,9
2011	83.217	18.196	21,9	21,0
2012	86.708	18.016	20,8	19,9
2013	90.124	18.016	20,0	18,6

Powyższe dane pokazują kilka etapów, w których udział polskiej młodzieży na rynku pracy ulegał zmianom. Od 1999 do 2001 roku liczba bezrobotnej młodzieży systematycznie wzrastała. Po tym okresie nastąpiła tendencja spadkowa w tym zakresie, która trwała siedem lat, aż do 2009 roku, kiedy to bezrobocie w tej grupie znów wzrosło. Natomiast już w 2010 roku nastąpiło ponowne zmniejszenie liczby bezrobotnej

młodzieży, które utrzymało się aż do końca 2013 roku [7]. Wahania procentowe udziału ludzi młodych w gronie osób bezrobotnych z niewątpliwie odzwierciedleniem dynamicznego rozwoju i zmian zachodzących na rynku pracy. Determinuje on nie tylko wiek oraz wykształcenie jakim powinni dysponować ludzie poszukujący pracy. Decyduje również o pici przyszłych pracowników oraz ich miejscu zamieszkania. Z danych wojewódzkiego urzędu pracy w Kielcach widać, iż na koniec 2013 roku w populacji bezrobotnej młodzieży przeważali mężczyźni, których udział procentowy wynosił 51,0 %. W porównaniu do 2012 roku odnotowano również zmniejszenie liczby zarejestrowanych kobiet o 57 kobiet, co stanowi 0,6 punktów proc. Wbrew powszechnie panującej opinii o tym, że kobiety mają większe trudności ze znalezieniem pracy niż mężczyźni, w województwie świętokrzyskim, to właśnie mężczyźni do 25 roku życia przeważali wśród bezrobotnych. Taka sytuacja miała miejsce zarówno na terenie miasta jak i wsi [7, s. 19–20].

Tabela 3

Młodzież na tle bezrobotnych ogółem w województwie

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem		Bezrobotni w wieku 18-24 lata	
	w liczbach	udział %	w liczbach	udział %
Razem, w tym:	90.124	100,0	18.016	100,0
kobiety	43.838	48,6	8.822	49,0
mężczyźni	46.286	51,4	9.194	51,0
zamieszkali na wsi	50.655	56,2	12.767	70,9
zamieszkali w mieście	39.469	43,8	5.249	29,1

Większość zarejestrowanej młodzieży to osoby zamieszkałe na wsi – 70,9 %. Wskazuje to na wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym o 2,6 pkt proc. Według stanu na koniec grudnia 2013 roku 12,767 bezrobotnych w wieku 18–24 lata mieszkało na wsi (70,9 %), natomiast w mieście 5,249 (29,1 %). W porównaniu do 2012 roku zanotowano wzrost liczby osób młodych zamieszkających na wsi, natomiast w mieście odnotowano zmniejszenie bezrobocia w analizowanej grupie wiekowej [7, s. 19–20].

O trudnej sytuacji zawodowej młodych ludzi mieszkających na wsi świadczy również fakt, że to oni częściej niż ich rówieśnicy z miasta doświadczają bezrobocia długotrwałego, czyli trwającego powyżej 12 miesięcy. Ten rodzaj bezrobocia jest wyjątkowo niebezpieczny ponieważ czym dłuższa przerwa w pracy, tym mniej szans na ponowne jej uzyskanie. Rosnące wymagania pracodawców, zmiany technik i organizacji pracy, konieczność uzupełniania kwalifikacji lub w ogóle zmiany zawodu nie sprzyjają skracaniu okresu pozostawania bez pracy. Dłuższe bezrobocie powoduje, że ewentualni kandydaci stają się, ze względu na dezaktualizację swoich wiadomości i doświadczeń, mało interesujący dla pracodawców [4]. Stosunkowo często ten typ bezrobocia dotyczy ludzi młodych, którzy dopiero ukończyli naukę. Dłuższe pozostawanie bez zatrudnienia odbiera im możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego, które jest niezwykle ważne w dzisiejszych czasach. Co więcej w przyszłych pracownikach bez doświadczenia rodzi się strach przed nieznanym im dotąd rynkiem pracy. Prowadzi to również do obniżenia poczucia własnej wartości i wiary w siebie jako wartościowego pracownika, a co za tym idzie odbiera odwagę do podjęcia pracy. Wszystko to w konsekwencji może powodować coraz dłuższe pozostawanie bez zatrudnienia i tworzenia się błędnego koła którego powodem bezrobocia [13, s. 12–3].

Bezrobocie na wsi ma inny charakter niż w mieście, jest bardziej trwałe, a rynek pracy jest mniej elastyczny. Zachodzące przemiany gospodarcze wpływają nie tylko na poziom aktywności zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich, ale ukazują spójne i gospodarcze opóźnienia rozwojowe w rolnictwie i na terenach wsi. Stąd rynek pracy na wsi dotkliwie odczuwa przemiany gospodarcze [6]. Analiza rynku pracy na wsiach ukazała jeszcze jedno zalecenie wpływające na bezrobocie na tych terenach. Ludność wiejską można podzielić bowiem na dwie kategorie: użytkowników gospodarstwa rolnego oraz tzw. ludność bezrolną. Dane wskazują, iż wskaźniki zatrudnienia są znacznie wyższe wśród pierwszej grupy [8]. Analogicznie można stwierdzić, iż ludzie do 25 roku życia należą przede wszystkim do ludności bezrolnej. O zwiększonym bezrobociu ludzi młodych na obszarach wiejskich może decydować ich przeludnienie. W statystyce polskiej do grupy ludności wiejskiej zalicza się osoby, które mieszkają w miejscowościach bez praw miejskich. Te już w 2005 roku stanowiły ponad 93% powierzchni kraju. Co więcej od 2000 roku obserwuje się migrację osób z terenów miast na obszary wiejskie. Wszystkie te czynniki miały ogromny wpływ na procentowy udział młodych mieszkających na wsiach w gronie bezrobotnych [11, s. 201].

Problem bezrobocia, takie wnyrd osyb miodych, dotyczy nie tylko podziaiu na tereny miejskie i wiejskie. Dotyczy ono takie poszczegylnych powiatyw. W kaıdym z nich bowiem obowizuje inny rynek pracy, ktory rzdzi sik swoimi wiasnymi prawami. W wojewodztwie wwiktokrzyskim istnieje 14 powiatyw, w tym miasto Kielce. Ich wykaz przedstawia poniisza tabela [7].

Tabela 4

Bezrobocie miodzieiy w powiatach

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym:	
		bezrobotni w wieku 18-24 lata	udział % bezrobotnych w wieku 18-24 lata
Województwo	90.124	18.016	20,0
Powiaty			
buski	3.459	1.004	29,0
jędrzejowski	5.454	1.266	23,2
kazimierski	2.292	780	34,0
kielecki	15.107	3.514	23,3
m. Kielce	12.167	1.320	10,8
konecki	7.802	1.467	18,8
opatowski	5.675	1.424	25,1
ostrowiecki	9.249	1.464	15,8
pińczowski	1.886	552	29,3
sandomierski	5.030	1.254	24,9
skarżyski	7.703	1.042	13,5
starachowicki	6.975	1.171	16,8
staszowski	4.153	1.016	24,5
włoszczowski	3.172	742	23,4

Dane Wojewodzkiego Urzkdru pracy w Kielcach pokazuj, ii w koccu 2013 roku, spronyrd 18,016 bezrobotnych w wieku 18–24 lata, najwikcej osyb zarejestrowanych byio w powiatach: kieleckim – 3,514, koneckim – 1,467, ostrowieckim – 1,464, opatowskim – 1,424 w m. Kielce – 1,320.

Najmniej zań w powiatach: picczowskim – 552, wioszczowskim – 742, kazimierskim – 780 [7, s. 24].

Przy czym w powiatach tych wystkpuje wysoki udziai miodzieiy w strukturze bezrobotnych. Najwyiszy udziai osyb miodych w ogylnej liczbie bezrobotnych odnotowano w powiatach: kazimierskim – 34,0 %, picczowskim – 29,3 %, buskim – 29,0 % opatowski – 25,1 % i sandomierski – 24,9 %, natomiast najniiszy w m. Kielce – 10,8 % oraz powiecie skarżyskim – 13,5 %.

Bezrobocie jest niewtpliwie jednym z najpowainiejszych problemyw wspiyczesnego spoieczestwa polskiego. Dotyczy wszystkich bez wzgldu na wyksztaicenie, doświadczenie czy diugońż rozostawiania na rynku pracy. Nie omija on rywnieĩ ludzi miodych, kturzy z zaioieniamaj trudniejszy start na rynku pracy ze wzgldu na brak doświadczenia czy staĩu pracy. Statystyki prowadzone przez Wojewodzki Urzd Pracy w Kielcach pokazuj, ii problem bezrobocia ludzi miodych nie ominieĩ wojewodztwa wwiktokrzyskiego. Tam rywnieĩ, pomimo zaangażowania urzkdwyw pracy oraz rozbudowanego programu aktywizacji zawodowej, problem ten nadal wystkpuje. Naleiy zatem zwryciż jeszcze wikksz uwag na przyczyny takiego stanu rzeczy. Wnikliwie przeanalizoważ oczekiwania rynku pracy oraz oferty edukacyjne, zwiaszcza szkolnictwa wyiszego, ktore odpowiednio wybrane mog otworzyż miodym ludziom drogk do wymarzonej kariery zawodowej.

Źródła i literatura

1. Analiza i ocena sytuacji na rynku pracy w wojewodztwie wwiktokrzyskim w 2013 roku. Wydziaĩ Badac i Analiz Rynku Pracy WUP w Kielcach. – Kielce, 2014.
2. Co zmieni sik po nowelizacji ustawy o urzkdach pracy? [Źródło elektroniczne]. – Dostępi do strony internetowej : <http://www.portalsamorzadowy.pl/praca/ponad-polowa-ofert-pracy-w-pup-to-oferty-subsydiowane,58815.htm> l, data pobrania 10.10.2014.

3. Kosiniak-Kamysz W. Szeñż wojewydztw z jednocyfrowym bezrobociem / W. Kosiniak-Kamysz [Źródło elektroniczne]. – Dostęп do strony internetowej : <http://www.pokl.up.podlasie.pl/>, data pobrania 10.10.2014.
4. Jagowska K. Bezrobotny – їciowy zawyd wyuczony / K. Jagowska [Źródło elektroniczne]. – Dostęп do strony internetowej : <http://www.mojebezrobocie.pl/o-bezrobociu>, data pobrania 08.11.2014.
5. Matejek J. Pracownik socjalny wobec problemyw wspyczesnej rodziny / B. Matyjas, J. Biaia (red.), Rodzina jako ъrodowisko pracy socjalnej. Teoria i praktyka. – Wszechnica Ђwiktokrzyska Kielce, 2013.
6. Ministerstwo Pracy i Polityki Spoiecznej Departament Rynku Pracy. Stan i struktura rejestrowanego bezrobocia w 2012–2014 roku [Źródło elektroniczne]. – Dostęп do strony internetowej : http://psz.praca.gov.pl/documents/10828/181870/130520_bezrobocie_rejestrowane_wies_2012.pdf?version=1.0&t=1403795552865, data dostępu 12.11.2014.
7. Miodzieї na rynku pracy w wojewydztwie ъwiktokrzyskim w 2013 roku. Wydziai Badac i Analiz Rynku Pracy WUP w Kielcach. – Kielce, 2014.
8. Mossakowska E. Rynek pracy na terenach wiejskich [Źródło elektroniczne]. – Dostęп do strony internetowej : http://mikroekonomia.net/system/publication_files/721/original/7.pdf?1315213410, data dostępu 12.11.2014.
9. Piszczek J. Dylemat maturzysty, czyli jak zaplanowaж przyszioñж zawodow? – Sedlak&Sedlak, rynekpracy.pl, 13.05. 2013.
10. Raport GUS, Aktywnoñж ekonomiczna ludnoñci Polski, I kwartaї 2014. – Warszawa, 2014.
11. Terelak J. Psychologia pracy i bezrobocia / J. Tyrowicz. – Wyd. A. T. Katowice, 1993.
12. Tyrowicz J. Czas na bezrobociu / J. Tyrowicz // [Źródło elektroniczne]. – Dostęп do strony internetowej : <http://rynekpracy.org/x/568893>, data pobrania 09.11.2014.
13. Wygldaia E. Bezrobocie w Polsce i w ъwiecie. Przyczyny, skutki i przeciwdziaaanie / E. Wygldaia. – Warszawa : GBPiZS, 1997.
14. Zachorowska-Mazurkiewicz A. Kobiety i instytucje / A. Zachorowska-Mazurkiewicz. – Katowice : Wydawnictwo Ђlsk, 2006.

Małgorzata Wolska-Długosz. Youth Unemployment in the Labourmarket. Labor market, actually is being more demanding and ruthless. What moreover, a lot of people aren't be able to realize of their expectation, so that polish society struggles with increasing problem of unemployment. The special group at labor market is youth, which enters professional life. Unemployment problem also refers to Holy cross region, where labor offices noticed over 20 % people registered over 25 years old. Unemployment among this group of people is based, first of all, on the state of people living and sex. Statistics of the Provincial Labor Office also pay attention on «living» and «arrival» youth unemployed people and the time of their unemployment.

Key words: youth, unemployment, market, work.

Малгожата Вольська-Длугош. Безробіття молодї на ринку праці. У статті представлено результати дослідження ринку праці в Республіці Польща. Розкрито проблеми неухильно зростаючого безробіття в країні. Особливу групу на ринку праці становлять молодї люди, які, не маючи досвіду, потребують професійної зайнятості. Проблему безробіття серед молодих людей показано на прикладі воєводства «ъwiktokrzyskiego», де в центрах зайнятості зареєстровано понад 20 % людей у віці 25 років. Безробіття серед цієї вікової групи в основному обумовлено місцем проживання й статтю. Статистика териториторіального центру зайнятості в Кельце вказує на так звані «відтік» і «приплив» молодих безробітних.

Ключові слова: молодь, безробіття, ринок праці, робота.

УДК 811.161.2:373,543

Галина Каптур, Карина Долінська

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк);

Комунальний заклад «Луцький навчально-виховний комплекс № 9

Луцької міської ради» (м. Луцьк)

Роль художнього тексту в процесі формування ціннісно-сміслових орієнтацій молодших школярів

У статті з'ясовано роль художнього тексту в процесі формування ціннісно-сміслових орієнтацій молодших школярів; проаналізовано основні ознаки художнього тексту, визначено можливості впровадження аналізу тексту в практику навчання української мови в початковій школі.

Ключові слова: цінності, ціннісно-сміслові орієнтації молодших школярів, соціокультурна компетентність, художній текст.